

Rada Európy
Výbor ministrov

ODPORÚČANIE č. R 2000 (23)
Výboru ministrov členským štátom
o nezávislosti a funkciách regulačných orgánov v sektore vysielania

(prijaté Výborom ministrov 20. decembra 2000 na 735. zasadnutí zástupcov ministrov)

Výbor ministrov v súlade s čl. 15 b Štatútu Rady Európy

Berúc do úvahy, že cieľom Rady Európy je dosiahnuť väčšiu jednotu členských štátov pri zabezpečovaní a realizácii ideálov a princípov, ktorú sú ich spoločným dedičstvom a ktoré uľahčujú ich ekonomický a sociálny rozvoj,

Majúc na pamäti článok 10 Európskeho dohovoru o ľudských právach, ako ho interpretuje Európsky súdny dvor pre ľudské práva,

Pripomínajúc, aká je pre demokratickú spoločnosť dôležitá existencia širokého spektra nezávislých a autonómnych komunikačných prostriedkov, ktoré umožňujú prezentovať rôznorodosť ideí a stanovísk, ako to stanovuje Deklarácia slobody vyjadrovania a informácií z 29. apríla 1982,

Zdôrazňujúc dôležitosť úlohy, ktorú majú médiá v oblasti vysielania pre demokratickú spoločnosť,

Podčiarkujúc, že na zabezpečenie existencie širokého spektra nezávislých a autonómnych médií v oblasti vysielania je podstatné ustanoviť adekvátnu a úmernú reguláciu garantujúcu slobodu médií a zároveň zaistiť rovnováhu medzi slobodou a inými legitímnymi právami a záujmami,

Berúc do úvahy, že za týmto účelom dôležitú úlohu zohrávajú v súlade s právnym rámcom osobitne ustanovené nezávislé odborné regulačné orgány pre sektor vysielania,

Poznamenávajúc, že technický a ekonomický rozvoj, ktorý vedie k rozširovaniu a ďalšej komplexnosti tohto sektora, bude mať vplyv na úlohu regulačných orgánov a môže vyvolať potrebu väčšej adaptability regulácie, nad rámec samoregulačných opatrení prijatých samotnými vysielateľmi,

Uznávajúc, že členské štáty v súlade s ich právnymi systémami a demokratickými a kultúrnymi tradíciami vytvorili svoje regulačné orgány rôznymi spôsobmi a použili pritom rôzne prostriedky na dosiahnutie nezávislosti, efektívnych právomocí a transparentnosti,

Berúc do úvahy, že je dôležité, aby členské štáty garantovali skutočnú nezávislosť regulačných orgánov pre oblasť vysielania, a to najmä prostredníctvom súboru pravidiel zahŕňajúcich všetky aspekty ich práce a prostredníctvom opatrení umožňujúcich efektívny a účinný výkon ich funkcií,

o d p o r ú ě a j ú vládam členských štátov

- a) vytvoríť nezávislé regulačné orgány pre oblasť vysielania, ak ich ešte nevytvorili,
- b) zahrnúť do svojej legislatívy ustanovenia a do svojej politiky opatrenia, ktorými splnomocnia regulačné orgány v sektore vysielania právomocami umožňujúcimi plniť ich poslanie efektívnym, nezávislým a transparentným spôsobom v súlade s usmernením uvedeným v prílohe tohto odporúčania,
- c) upozorniť na toto usmernenie regulačné orgány v sektore vysielania, príslušné verejné inštitúcie, profesijné skupiny i verejnosť a zároveň zabezpečiť účinné rešpektovanie nezávislosti regulačných orgánov vylúčením akýchkoľvek zásahov do ich činnosti.

P r í l o h a

k Odporúčaniu č. 2000 (23)

Usmernenie na zabezpečenie nezávislosti a funkcií regulačných orgánov v sektore vysielania

I. Všeobecný právny rámec

- 1) Členské štáty zabezpečia ustanovenie a nerušené fungovanie regulačných orgánov pre sektor vysielania vytvorením primeraného právneho rámca pre tento účel. Pravidlá a postupy, ktorými sa regulačné orgány budú riadiť alebo ktoré ich činnosť budú ovplyvňovať, zreteľne potvrdia a ochránia ich nezávislosť.
- 2) Povinnosti a právomoci regulačných orgánov v sektore vysielania, spôsoby zabezpečenia ich transparentnosti, postup menovania ich členov a spôsob ich financovania budú jasne definované v zákone.

II. Menovanie, zloženie a činnosť regulačných orgánov

- 3) Pravidlá, ktorými sa riadia regulačné orgány v sektore vysielania, hlavne členstvo v nich, sú kľúčovým prvkom ich nezávislosti. Preto musia byť definované tak, aby ochránili tieto orgány pred akýmkoľvek zasahovaním, hlavne zo strany politických a záujmových ekonomických štruktúr.
- 4) Za týmto účelom treba definovať osobitné pravidlá, ktoré zabránia, aby:
 - regulačné orgány boli pod vplyvom politickej moci,
 - členovia regulačných orgánov vykonávali funkcie alebo mali záujmy v médiách alebo v príbuzných sektoroch, čo by viedlo ku konfliktu záujmov v súvislosti s ich členstvom v regulačnom orgáne.
- 5) Pravidlá ďalej garantujú, že členovia regulačných orgánov:
 - budú volení demokratickým a transparentným spôsobom,

- nesmú prijať žiadny mandát alebo inštrukcie od žiadnej osoby alebo orgánu,
- neurobia vyhlásenie alebo nepodniknú nič, čo by mohlo ohroziť nezávislosť výkonu ich funkcie a nezneužijú funkciu na získanie neoprávnených výhod.

6) Pre možnosť odvolania členov regulačných orgánov je potrebné definovať jasné pravidlá, aby sa zabránilo zneužitiu odvolania ako prostriedku politického nátlaku.

7) Odvolanie umožniť len v prípadoch nerešpektovania pravidiel nezlúčiteľnosti alebo zjavnej nespôsobilosti pre výkon funkcie, a to bez prejudikovania možnosti, aby sa dotknutá osoba mohla odvolať proti nemu na súd. Odvolanie na základe priestupku spáchaného v súvislosti s členstvom v regulačnom orgáne alebo aj mimo neho umožniť len u inšancií jasne vymedzených v zákone a podriať konečnému rozhodnutiu súdu.

8) So zreteľom na špecifickú podstatu sektoru vysielania a poslania regulačných orgánov by ich členmi mali byť experti z oblastí spadajúcich do ich kompetencie.

III. Finančná nezávislosť

9) Úprava financovania regulačných orgánov - ďalší kľúčový prvok v ich nezávislosti - musí byť špecifikovaná v zákone a konkretizovaná v pláne zahŕňajúcom predpokladané náklady na ich činnosť tak, aby bolo zabezpečené ich úplné a nezávislé fungovanie.

10) Verejné orgány nesmú zneužiť svoju rozhodovaciu právomoc v oblasti financovania na zasahovanie do nezávislosti regulačných orgánov. Taktiež iné národné administratívne orgány alebo tretie strany, ktoré poskytujú regulačným orgánom služby alebo vykonávajú pre ne expertízy, nesmú ovplyvňovať ich nezávislosť.

11) Systém financovania môže využívať výhody len tých mechanizmov, ktoré nezávisia od ad hoc rozhodovania verejných alebo súkromných osôb.

IV. Právomoci a kompetencia

Regulačné právomoci

12) Na základe zákonodarcom jasne definovaného delegovania právomoci musia mať regulačné orgány právo prijímať regulačné opatrenia a usmernenia týkajúce sa vysielania. V medziach zákona musia mať tiež právomoc prijímať vnútorné pravidlá.

Udeľovanie licencií

13) Jednou z hlavných úloh regulačných orgánov v sektore vysielania je udeľovanie licencií. Základné podmienky a kritériá, ktorými sa riadi udeľovanie a obnovovanie licencií, musia byť jasne definované v zákone.

14) Regulácia týkajúca sa licenčnej činnosti v oblasti vysielania musí byť jasná a presná a musí byť realizovaná otvoreným, transparentným a nestranným spôsobom. Rozhodnutiam regulačných orgánov treba poskytnúť adekvátnu publicitu.

15) Regulačné orgány v oblasti vysielania musia byť zahrnuté do procesu plánovania národného frekvenčného spektra určeného pre vysielateľov. Musia mať právomoci oprávňovať vysielateľov na zabezpečovanie programových služieb na frekvenciách určených pre vysielanie. To neovplyvňuje pridelovanie frekvencií prevádzkovateľom sietí podľa legislatívy platnej pre oblasť telekomunikácií.

16) Po vypracovaní zoznamu frekvencií regulačné orgány primeraným spôsobom vyhlásia verejnú súťaž. Výzva špecifikuje typ služby, minimálne trvanie programov, geografické pokrytie, typ financovania, licenčné poplatky, a ak je to v danom prípade potrebné, aj poplatky za účasť v súťaži, a technické parametre, ktoré uchádzač musí

splniť. Pri udeľovaní frekvencií verejnoprávnym vysielateľom môžu členské štáty postupovať rôznym spôsobom, v závislosti od všeobecného záujmu.

17) Výzva na súťaž špecifikuje tiež obsah žiadosti o udelenie licencie a dokumenty, ktoré musia uchádzači predložiť, hlavne: štruktúru spoločnosti, vlastníkov, kapitál, obsah a trvanie programov, ktoré ponúkajú.

Monitorovanie dodržiavania záväzkov a povinností vysielateľov

18) Ďalšou základnou funkciou regulačných orgánov je monitorovanie dodržiavania podmienok stanovených zákonom a udelenými licenciami. Regulačné orgány predovšetkým zabezpečia, aby vysielatelia patriaci pod ich jurisdikciu rešpektovali hlavné princípy Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii, najmä článok 7. *)

19) Regulačné orgány nevykonávajú a priori kontrolu zaraďovania programov do vysielania a monitoring programov realizujú vždy až po ich odvysielaní.

20) Regulačné orgány majú právo vyžadovať a získavať od vysielateľov informácie v rozsahu potrebnom na zabezpečenie svojich úloh.

21) Regulačné orgány majú právo v rámci svojich kompetencií vybavovať sťažnosti týkajúce sa činnosti vysielateľov a publikovať svoje rozhodnutia.

22) Ak vysielateľ poruší zákon alebo podmienky stanovené licenciou, regulačné orgány mu uložia v súlade so zákonom sankcie.

23) Škála sankcií vymedzených zákonom začína upozornením. Sankcie musia byť primerané a nemožno ich uložiť pred vyjadrením vysielateľa k prípadu. Sankcie musia podliehať možnosti preskúmania kompetentnou súdnou mocou určenou v zákone príslušnej krajiny.

Právomoci vo vzťahu k verejnoprávnym vysielateľom

24) Regulačné orgány môžu byť tiež poverené výkonom úloh často prináležiacim špeciálnym dozorným orgánom organizácií verejnoprávneho vysielania, pričom zároveň rešpektujú ich autorskú nezávislosť a inštitucionálnu autonómiu.

V. Transparentnosť

25) Činnosť regulačných orgánov musí byť transparentná voči verejnosti. Regulačné orgány napr. publikujú pravidelné alebo príležitostné správy týkajúce sa ich činnosti alebo výkonu ich funkcie.

26) Z dôvodu ochrany nezávislosti regulačných orgánov a súčasného garantovania transparentnosti ich aktivít treba zabezpečiť, aby ich preverovanie bolo možné len v súvislosti so zákonnosťou ich činnosti, so správnosťou a transparentnosťou ich finančných aktivít. Preverovanie zákonnosti ich činností sa môže vykonávať len a posteriori. Úprava zodpovednosti a preverovania regulačných orgánov musí byť jasne definovaná v príslušných zákonoch.

27) Všetky rozhodnutia a pravidlá prijaté regulačnými orgánmi musia

- byť patrične zdôvodnené, v súlade s národnou legislatívou,
 - podliehať možnosti preskúmania kompetentnou súdnou mocou určenou v národnej legislatíve,
 - byť dostupné verejnosti.
-

*) Článok 7 Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii:

Kapitola II. Problematika programu

Článok 7: Zodpovednosť vysielateľa

1. Všetky súčasti programových služieb musia spôsobom svojho podania a svojím obsahom rešpektovať ľudskú dôstojnosť a základné práva iných. Predovšetkým nesmú:

- a) byť oplzlé, a najmä obsahovať pornografiu,
- b) poskytovať nenáležitý priestor násiliu a priamo či nepriamo podnecovať rasovú nenávisť.

2. Akékoľvek súčasti programových služieb, ktoré môžu poškodiť fyzický, duševný alebo morálny vývoj detí a mladistvých, nesmú byť zaradené do vysielania v časoch, kedy sa dá očakávať ich prítomnosť pri obrazovke.

3. Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby spravodajské programy korektne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.

Preklad: Ing. Kormančíková, Kancelária Rady pre vysielanie a retransmisiiu